

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

31 Aralık 2019

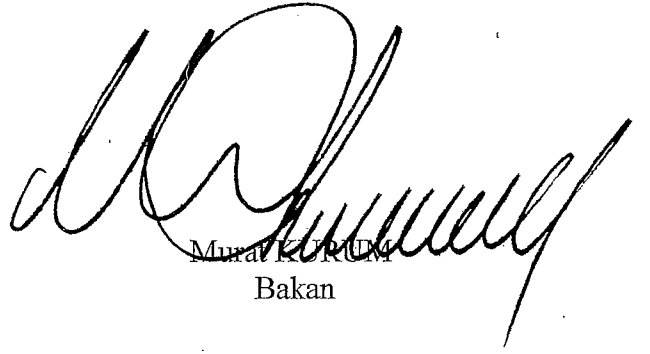
Sayı : 30824082/610- 310386
Konu : Yazılı soru önermeleri

.../.../2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önermeleri incelenmiş olup, söz konusu önermelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:

- Liste (9 Adet- 9 Sayfa)
- Cevap yazısı (82 Adet, 136 Sayfa)

VAN MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT SARISAÇ'IN
TBMM 7/3199 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Van ilinin Muradiye ilçesi sınırları içinde bulunan Muradiye Şelalesi, birinci derecede SİT alanı olmasına rağmen kayyumla yönetilen Muradiye Belediyesi tarafından başlatılan çevre düzenlemesinin floraya zarar vereceği yönündeki kamuoyunun endişesi basına yansımıştır. SİT alanı olması sebebiyle bir çivinin bile çakılamayacağı belirtilmesine rağmen ağır iş makinelerinin varlığı bu endişeyi büyütülmektedir. Kayyumun neyi amaçladığını bilmeyen vatandaşlar, söz konusu çevrenin ranta açılacağına yönelik kaygılarını basınla da paylaşmıştır. Özellikle son yıllarda yapılan HES projeleri nedeniyle doğanın büyük tahribat yaşadığını belirten yurttaşlar, Muradiye Şelalesi'nin özgünlüğünü kaybetmesini istemediklerini vurgulamaktadırlar. Bu bağlamda;

1-Van ilinin Muradiye ilçesi sınırları içinde bulunan Muradiye Şelalesi, birinci derecede SİT alanı olmasına rağmen ağır tonajlı araçla çalışma yapılmasıyla ilgili Bakanlığınızın görüşü nedir?

2-Muradiye Şelalesi çevresine yapılan çalışma hakkında Bakanlığınızdan görüş alınmış mıdır?

3-Kayyum tarafından yönetilen Muradiye Belediyesi tarafından yapılan çalışmanın doğaya ve floraya zarar vermemesi tedbir alınmış mıdır? Bu tedbirler nelerdir?

4-Muradiye Şelalesi'nin üzerinde kurulduğu Bendi Mahi Çayı üzerine son yıllarda çok sayıda HES yapılmasının nedeni nedir?

5-Yapılan HES'lerin doğaya etkisiyle ilgili yapılan çalışmalar nelerdir? Bunun önüne geçmek amacıyla alınan tedbirler nelerdir?

CEVAPLAR:

1-(728 nolu ilke kararı) - Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun Doğal (Tabii) Sitler, Koruma Ve Kullanma Koşulları İle İlgili İlke Kararı'nın 1.maddesinde, "I. Derece Doğal (Tabii) Sitlerde, bitki örtüsü, topografya, silüet etkisini bozabilecek, tahribata yönelik hiçbir eylemde bulunulmayacağına" ancak; "1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı veya 1/5000 ölçekli Nazım Dinar Planı doğrultusunda hazırlanacak projesine göre ilgili koruma kurulundan izin almak koşulu ile halka açık rekreasyon amaçlı günübirlik tesisler (lokanta, büfe, kafeterya, soyunma kabinleri, wc, gezi yolu, açık otopark ve benzeri) ile alanın ve çevrenin özelliklerinden kaynaklanan faaliyetlerin korunması ve geliştirilmesi amacıyla yönelik yapıların (iskele, balıkçı barınağı, bekçi kulübesi ve benzeri) yapılabileceğine" karar verildiği ifade edilmektedir.

Van Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunca onayı verilen Projenin uygulama aşamasında hangi inşaat makinesiyle çalışılacağı konusunda; Bölge Komisyonunun projeye onay verilebilmesi koşulları arasında;

‘Doğal silüet ve topografyanın bozulmaması, koruma ve kullanma dengesi gözetilerek koruma için her türlü tedbirin alınması, inşaat aşamasında tabii zemine zarar verebilecek hafriyat ve dolgu işlerinden kaçınılması’ maddesine yer verilmiştir.

2-Muradiye Şelalesi çevresine yapılan çalışma hakkında Bakanlığımıza başvuru yapılmış, Bakanlığımızca İnceleme Raporu hazırlanmış ve konu Van Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu yetkisinde olduğundan komisyon onayına sunulmuş ve projeye onay verilmiştir.

3-Proje tasarım esnasında mevcutta bulunan florasına uygun bir şekilde tasarlanmış olup, hiçbir şekilde florasına zarar verilmemiştir. Doğallığı bozmamak adına çalışmalar insan gücü ile yapılmaktadır

4,5-Bakanlığımızca yürütülen HES projelerine ait ÇED süreçlerinde DSİ Genel Müdürlüğü tarafından uygun bulunan fizibilite üzerinde inceleme yapılmakta olup, HES projelerinin, aynı bölgede mevcut ve planlanan diğer faaliyetler ile birlikte çevreye yol açtığı olumlu ve olumsuz etkiler kümülatif olarak değerlendirilmektedir. Projenin etki alanı, farklı tür potansiyel etkiler için farklılık arz ettiğinden, Bakanlığımıza ÇED başvurusu yapan her proje özelinde farklı çevresel (fiziksel, biyolojik, sosyal) bileşenler üzerindeki etkiler için ayrı ayrı proje etki alanı belirlenmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımızca ÇED Kararı bulunan HES projeleri yerinde incelenerek gerek ÇED Raporları gerekse Proje Tanıtım Dosyalarında yer alan taahhütler doğrultusunda çalışıp çalışmadığı ve bu taahhütler kapsamında yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği hususları irdelenmektedir. Bu kapsamda aykırılıkların tespit edilmesi halinde 2872 sayılı Çevre Kanununun 20. Maddesi gereğince idari yaptırımlar ve para cezaları uygulanmaktadır.

HES projeleri için Fizibilite Raporu hazırlanarak Tarım ve Orman Bakanlığı Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğüne sunulması zorunludur. Ülkemizde hidroelektrik enerji projeleri için yatırımcı enerji üretim lisansını almak için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’ndan (EPDK) önce DSİ’ne başvuru yapmak durumundadırlar. DSİ’ye yapılan başvuruların değerlendirilmesi sonucunda da 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu hükümlerine göre DSİ ile Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalamaları gerekmektedir. HES projelerindeki Fizibilite raporu DSİ tarafından incelendiğinden söz konusu hususun Tarım ve Orman Bakanlığı DSİ Genel Müdürlüğü tarafından değerlendirilmesi Bakanlığımızca mütalaa edilmektedir.